

Ірі кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеуге шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2025 жылдың 1 тоқсанының қорытындылары

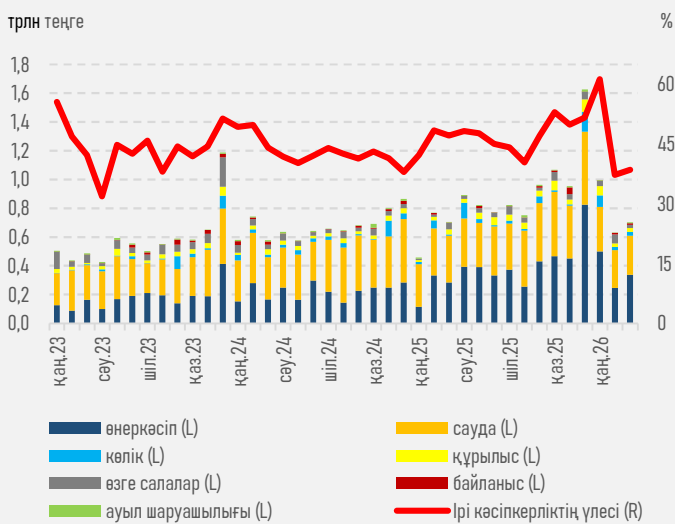
Негізгі үрдістер

- ✓ Қатаң ақша-несие шарттарының сақталуына және қарыз ресурстары құнының өсуіне қарамастан, ірі кәсіпорындар тарапынан несиеге деген сұраныс өткен тоқсандағы төмендеуден кейін 2026 жылдың 1-тоқсанында қайта қалпына келді.
- ✓ Келіп түскен өтімдер саны 15,5%-ға (т/т) ұлғайды, бұл ірі компаниялардың банктік қаржыландыруға деген жоғары қажеттілігінің сақталып отырғанын көрсетеді. Бөлектеген инвестициялық жобалар бойынша бұған дейін қалдырылған сұраныстың ішінара іске асырылуы өсімнің қосымша факторы болуы мүмкін.
- ✓ ҚРҰБ сауалнамасының деректері бойынша, сұраныстың артуы ірі кәсіпорындардың ағымдағы операциялық және маусымдық қажеттіліктерін қаржыландырумен де, бөлектеген ірі стратегиялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асырумен де байланысты болды. Мемлекеттік ынталандыру бағдарламалары, кепілдік беру тетіктері және даму институттары жобаларының бір бөлігін банктердің қайта қаржыландыруына беру корпоративтік несиелендіруге қосымша қолдау көрсетіп отыр.
- ✓ Сұраныс артуының қосымша индикаторы ретінде орташа несиелік өтім көлемінің 80%-ға (т/т) — 118,8 млрд-қа дейін өсуі байқалады. Осылайша, бұл өсім тек қарыз алушылар санының артуы есебінен ғана емес, сонымен қатар бизнестің капиталды қажет ететін жобаларды іске асыру үшін ауқымды қаржыландыру көлеміне деген қажеттілігінен де туындады.
- ✓ Келіп түскен өтімдер санының айтарлықтай артуы аясында мақұлдау үлесі бір тоқсан бұрынғы 65,0%-дан 55,5%-ға дейін төмендеді (өтімдердің бір бөлігі қарастырылу үстінде). Сонымен бірге, мақұлдау деңгейі кәсіпкерліктің барлық сегменттері арасында ең жоғары болып қалып отыр, бұл ірі компаниялар тарапынан несиеге деген сұраныс сапасының жоғары деңгейде сақталғанын көрсетеді.
- ✓ Сұраныстың қайта қалпына келуі және қарыз көлемінің ұлғаюы аясында ірі бизнеске жаңадан берілген несиелер көлемі 20,5%-ға — 12,3 трлн-ға дейін өсті (2025 жылдың 3 айымен салыстырғанда +1,6%).

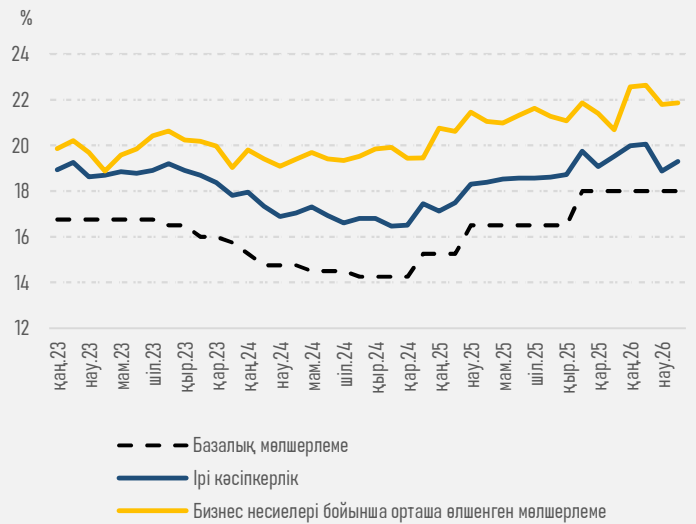
- ✓ Несиелендіру өсіміне негізгі үлесті өнеркәсіп (+1353,3 млрд), көлік (+146,4 млрд) және құрылыс (+145,2 млрд) салалары қосты, бұл аталған секторлардың ағымдағы қызметті қамтамасыз ету үшін де, бірқатар ірі жобаларды іске асыру үшін де банктік қаржыландыруға деген жоғары қажеттілігінің сақталып отырғанын көрсетеді.
- ✓ Жаңадан берілген несиелердің өсуіне қарамастан, ірі бизнестің жиынтық несие портфелі жыл басынан бері 11,5%-ға қысқарып, 16,6 трлн-ды құрады. Бұл серпіні негізінен техникалық сипатқа ие және клиенттерді бизнес сегменттері арасында қайта жіктеумен, бөлектеген ірі қарыз алушылардың маусымдық өтеулерімен, сондай-ақ ірі бизнесті несиелендіру құрылымының ерекшеліктерімен байланысты.
- ✓ Осылайша, портфель динамикасы несиеге деген ағымдағы сұраныстың нақты жай-күйін азырақ көрсетеді және көбіне статистикалық әрі құрылымдық факторларға байланысты болып отыр. Мысалы, барлық жаңа қарыздардың шамамен 85%-ы бір жылға дейінгі мерзімге берілген несиелерге тиесілі, бұл жаңадан берілген несиелердің несие портфелінің тұрақты өсіміне айналуын шектейді.
- ✓ Бұл бөлектеген ірі жобаларды іске асырумен қатар, сұраныстың елеулі бөлігі бұрынғысынша айналым капиталын және кәсіпорындардың ағымдағы операциялық қажеттіліктерін қаржыландыру есебінен қалыптасатынын көрсетеді.
- ✓ Несие портфелінің сапасы тұрақты болып қалуда. Мерзімі өткен берешек деңгейі 2,1%-ды құрайды, бұл бизнеске берілген несиелер бойынша орташа көрсеткіштен (2,9%) айтарлықтай төмен. Бұл ірі компаниялар тарапынан жоғары төлем тәртібінің сақталғанын және корпоративтік несиелендіру сапасының нашарлау белгілерінің жоқтығын көрсетеді.
- ✓ 2026 жылдың 2-тоқсанында ірі кәсіпорындарды несиелендіру сұраныстың күтілетін артуы, инфрақұрылымдық жобалардың іске асырылуының жалғасуы, сондай-ақ іскерлік белсенділіктің маусымдық қайта қалпына келуі есебінен оң динамиканы сақтап қалуы ықтимал.

Кәсіпкерлік субъектілеріне кредит беру серпіні мен пайыздық мөлшерлемелер*

Кәсіпкерлік субъектілеріне берілген кредиттер

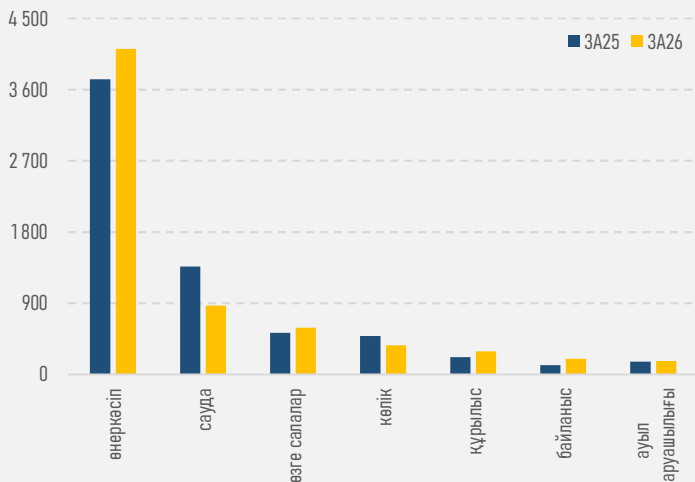

Кәсіпкерлердің кредиттері бойынша пайыздық мөлшерлемелер*

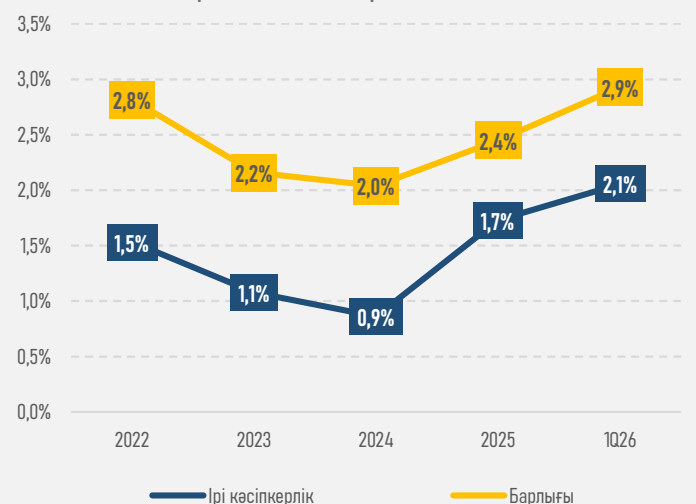

Кәсіпкерлерге берілетін кредиттер портфелі мен мерзімі өткен берешек деңгейі*

Кәсіпкерлік субъектілеріне кредиттер портфелі, млрд теңге

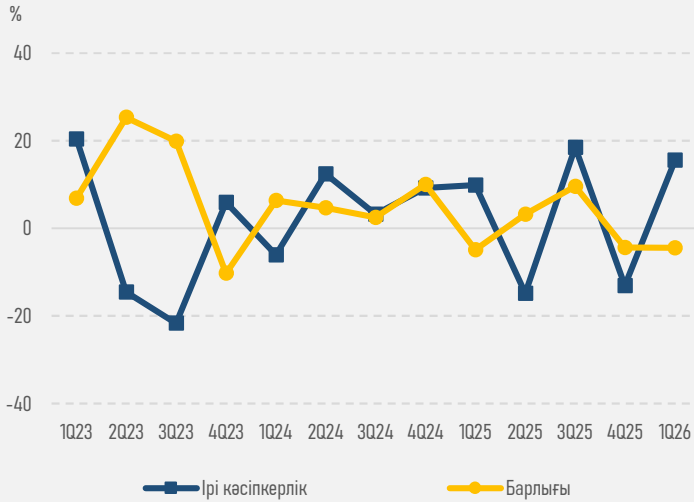
Мерзімі өткен берешек деңгейі

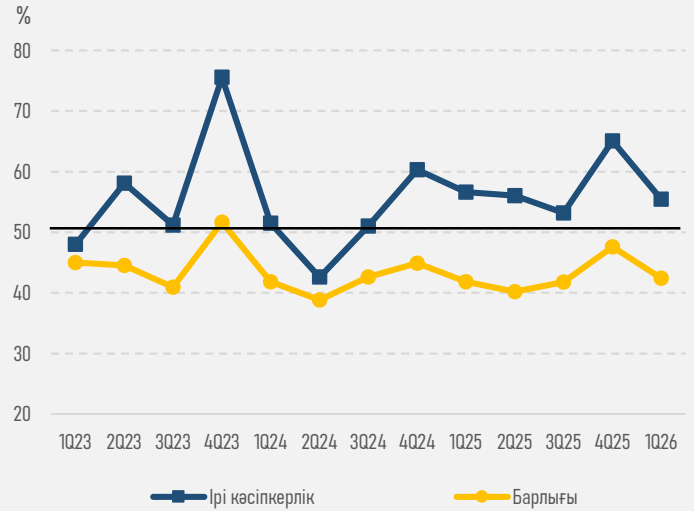
* Дереккөз: ҚРҰБ
банк секторы-ЕДБ + ҚДБ *

Несиеге өтімдердің өзгеру динамикасы және өтімдер бойынша мақұлдау пайызы

Кредиттік өтімдердің өзгеруі т/т

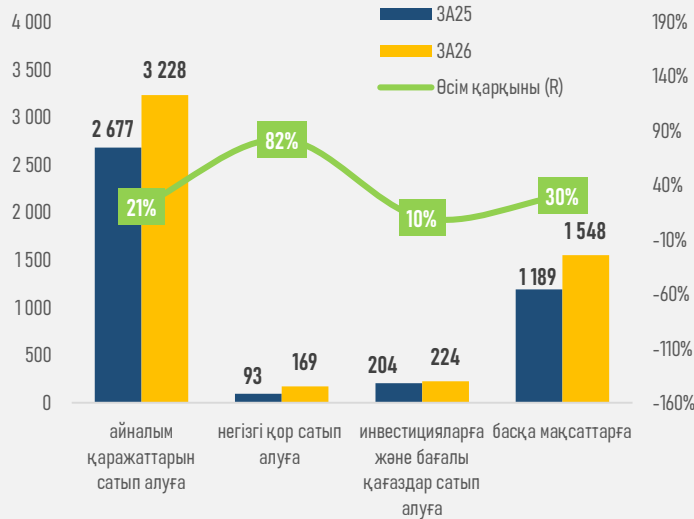

Кредиттерге өтімдер бойынша мақұлдау үлесі

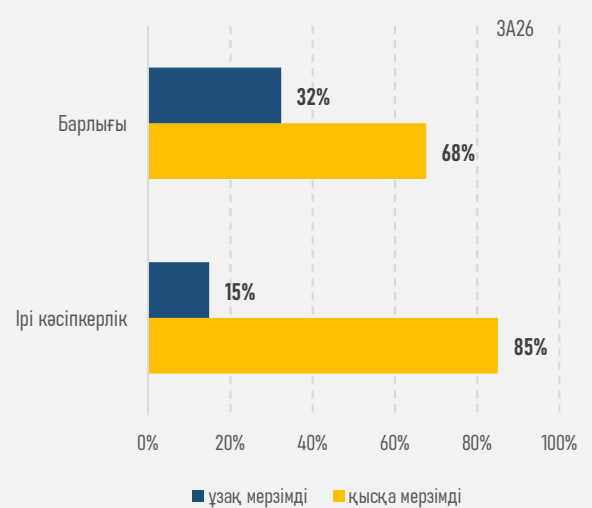

Қарыздарды тарту мақсаттары және бизнестің ұзақ мерзімді кредиттерінің үлесі*

Қарыз тарту мақсаттары, млрд теңге

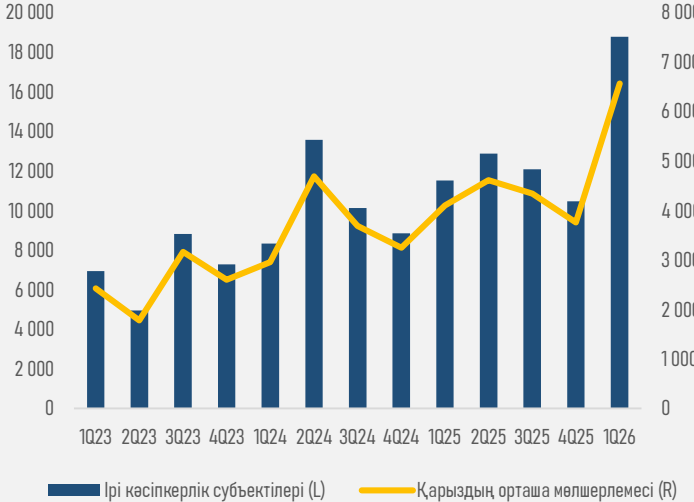

Берудегі ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі (1 жылдан астам)

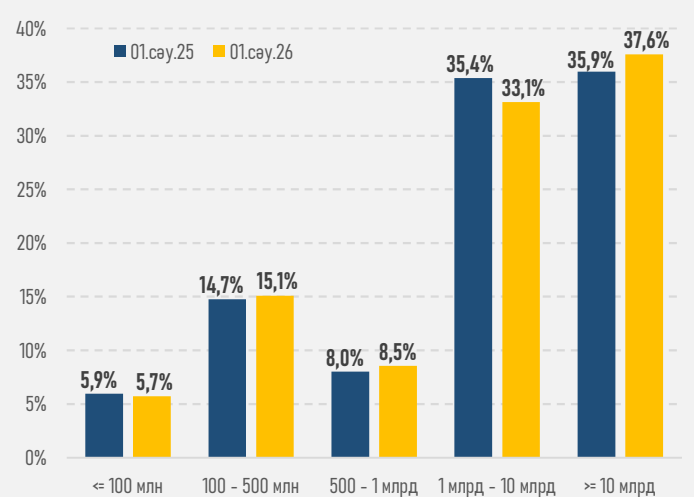

Қарыздың орташа мөлшері және қарыз алушылардың қарыз сомасы бойынша бөлінісі*

Қарыздың орташа мөлшері, млн теңге

Қарыз алушылардың қарыз сомасы бойынша бөлінісі

* Дереккөз: ҚРҰБ, БКБ

© Қазақстан Қаржыгерлер Қауымдастығы, 2026

Резюме

2026 жылдың бірінші тоқсанында ірі бизнес кәсіпкерлік субъектілеріне жаңадан берілген барлық несиелердің 45%-ын және жиынтық корпоративтік несие портфелінің 36%-ын қалыптастырып, банктік несиелендірудің негізгі сегменттерінің бірі ретіндегі мәртебесін сақтап қалды.

Қатаң ақша-несие шарттарының сақталуына қарамастан, бұл сегмент несиелік белсенділіктің қайта қалпына келгенін көрсетті: келіп түскен өтімдер саны, сұралған қаржыландырудың орташа көлемі және жаңадан берілген несиелер көлемі өсті. Бұл ірі компаниялардың айналым капиталын толықтыру үшін де, бөлектеген инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру үшін де банктік қаржыландыруға деген жоғары қажеттілігінің сақталып отырғанын дәлелдейді.

Кәсіпорындардың қаржылық жағдайының жақсаруы корпоративтік несиелендіруді қолдаудың маңызды факторы болып табылады. ҚРҰБ сауалнамасының деректері бойынша, бірінші тоқсанда бірқатар салаларда мерзімі өткен берешегі бар кәсіпорындар үлесінің төмендеуі, компаниялардың табыстылығы мен төлем қабілеттілігі көрсеткіштерінің жақсаруы байқалды. Мәселен, кәсіпорындардың қаржылық коэффициенттерін бағалауға негізделген дискриминанттық талдау нәтижелері бойынша, ірі бизнес арасында қаржылық жағдайы критикалық деңгейдегі кәсіпорындардың үлесі жыл басындағы 18,2%-дан 17,9%-ға дейін қысқарды.

Сонымен қатар, кәсіпорындар іскерлік белсенділікке қатысты анағұрлым оң болжамдар танытуда, бұл бизнестің жаңа жобаларды іске асыру және ағымдағы қызметті кеңейту үшін банктік қаржыландыруды тартуға дайындығын арттырады. ҚРҰБ сауалнамасына сәйкес, екінші тоқсанда банктік несиелерді тартуды жоспарлап отырған кәсіпорындардың үлесі өсті.

Ірі бизнес несиелерінің сапасы жоғары деңгейде қалып отыр. Бұл сегмент кәсіпкерлердің барлық санаттары арасында өтімдерді мақұлдаудың ең жоғары деңгейін сақтап келеді, ал мерзімі өткен берешек деңгейі бизнеске берілген несиелер бойынша орташа көрсеткіштен айтарлықтай төмен. Бұл ірі қарыз алушылардың тұрақты қаржылық жағдайын растайды және банктерге портфель сапасын айтарлықтай нашарлатпай, жоғары несиелік белсенділікті қолдауға мүмкіндік береді.

2026 жылдың екінші тоқсанында ірі бизнесті несиелендіру іскерлік белсенділіктің күтілетін өсімі, инфрақұрылымдық және инвестициялық жобалардың іске асырылуы, сондай-ақ банктік қаржыландыруға деген жоғары сұраныстың сақталуы аясында оң динамиканы сақтап қалуы ықтимал. Кәсіпорындардың қаржылық жағдайының жақсаруы және несие тартуды жоспарлап отырған компаниялар санының артуы пайыздық мөлшерлемелердің салыстырмалы түрде жоғары деңгейде сақталуы шарттарында да корпоративтік несиелендіруді одан әрі кеңейтуге алғышарттар жасайды.